

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.259/2012/4. szám

A Győri Ítéltábla a dr. Cserjési Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Bendóné dr. Dobos Rozália ügyvéd által képviselt **alperes** ellen 50.000.000.-Ft kártérítés megfizetése iránt indított perében a Győri Törvényszék 2012. május 30. napján kelt, 11.G.20.571/2011/14. számú ítéletével szemben a felperes részéről 16. sorszám alatt bejelentett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen az alperesnek 635.000.- (Hatszázharmincötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek az „A” csoport” tagjai, akik a kereskedelmi együttműködés keretében létrehozták a közös beszerzés és értékesítés hierarchikus rendszerét. Ez három szintből tevődött össze: 1. gazdasági társaságokból („B”), mint az alperes; 2. régiókból, mint a felperes, valamint 3. a „C” Zrt-ből, mint legfőbb szervből. Minden gazdasági társaság („B”) egy régióhoz tartozik, és árubeszerzéseinek döntő részét e régiótól szerzi be. Az „B”-k szabadon megválaszthatták, hogy melyik régióhoz kívánnak tartozni, amennyiben régiót kívánnak váltani, úgy erről a régi és az új régióval kell megállapodniuk. Az alperes a felperesi régióhoz tartozott, és a felek 2005. áprilisban szállítási szerződést kötöttek, amiben rögzítették, hogy a „A” ... szerződést aláírták. A szállítási szerződésben a felperes szállítóként vállalta, hogy a megrendelő alperes egyedi megrendeléseiben megjelölt árumennyiséget saját fuvarszervezésében a megrendelővel egyeztetett túratervben közölt határidőre leszállítja. Az alperes vállalta, hogy a megrendelésére leszállított árut átveszi, és ellenértékét kiegyenlíti. A szerződést határozatlan időre kötötték azzal, hogy az 30 napos, az év utolsó munkanapjára szóló rendes felmondással megszüntethető. A leszállítandó áru mennyiségét nem határozták meg, az volt a gyakorlat, hogy a megrendelőnek minden évben nyilatkoznia kellett a felperes felé, hogy az előző év alapulvételével a következő évre milyen volumenű áru beszerzését tervezi. A felperes legnagyobb részvényese az alperes volt, részvényeinek többségét 2010-ben a perben nem szereplő „D” Zrt. szerezte meg.

Az alperes vezérigazgatója 2011. január 13-án kezdeményezte a felperesnél a 2005. május 1-től hatályos szállítási szerződés 2011. február 14-ére „dátumozott” közös megegyezéssel történő megszüntetését, egyben kérte, hogy a felperes ezen időponttól a bolti megrendeléseket tekintse tárgytalannak. A felperes 2011. január 24-én közölte, hogy a szerződés megszüntetése neki jelentős árbevétel kiesést okoz, az ebből eredő kárt 50 millió forintba tette, és a szerződés megszüntetése esetén e kár megtérítéséről is meg kívánt egyezni. Ezt követően a felek tárgyalásokat folytattak a szállítási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetéséről. A közöttük szóban létrejött megállapodást a felperes vezérigazgatója 2011. január 31-én írásba foglalta. Ennek megfelelően közölte, hogy a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését - egyebek mellett - azzal tudja elfogadni, ha az alperes a tulajdonában lévő, összesen 75.990.000.- Ft névértékű, továbbá az akkor az "E" Zrt. tulajdonában lévő 70.000.000.- Ft névértékű felperes. részvényt a felperes tulajdonába adja, cserébe a felperes tulajdonában lévő 70.000.000.- Ft névértékű "E" Zrt. részvényért. Mivel a saját részvény megszerzése közgyűlési hatáskör, ezért az ügylet érvényességéhez a felperes közgyűlésének jóváhagyására is szükség lesz. Az alperes vezérigazgatója 2011. február 1-én közölte, hogy a 2011. január 31-i megbeszélés visszaigazolásáról küldött felperesi feljegyzést mind a pénzügyi feltételek, mind a részvényt cseréire vonatkozó részében elfogadja, ennek „jogerőre emelkedését” a szükséges testületi döntéseknek kell megerősíteniük, csak ezek után kerülhet sor a végleges megállapodás aláírására. A perben nem álló "E" Zrt. igazgatósága 2011. február 9-én tartott ülésén nem járult hozzá a "E" Zrt. tulajdonában lévő felperesi részvényeknek az alperes részére történő eladásához. Az alperes vezérigazgatója 2011. február 23-án közölte a felperessel, hogy a szállítási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésének az a feltétele - ami a részvényt cseréire vonatkozik - nem teljesülhet, mert a részvényt cserében döntésre hatáskörrel rendelkező testület nem adta ehhez a hozzájárulását. Ezért a peres felek között érvényben lévő szállítási szerződést továbbra is érvényben lévőnek tekinti. A felperes 2011. február 24-én közölte, hogy a 2011. február 14-én megrendelés hiányában a felperes már nem szállított az alperesnek, megrendelést azóta sem kaptak, így a szerződés megszűnt. Emiatt a felperes az őt ért kár ellentételezéseként az alperes tulajdonában lévő felperesi részvények tulajdonba adását továbbra is elfogadja.

Az alperes 2011. március 8-án áruszállításra vonatkozó megrendelést juttatott el a felpereshez, amire a felperes válaszul azt közölte, hogy a szállítási jogviszony 2011. február 14-én megszűnt.

A felperes keresetében 50.000.000,-Ft kártérítés és annak 2011. február 1-től járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kereset elsődleges jogalapjaként azt jelölte meg, hogy a felek között létrejött (a szállítási szerződést közös megegyezéssel megszüntető) megállapodást az alperes megszegte, így a szállítási szerződést jogellenesen, nem a Ptk. 319-321. §-ban foglaltak szerint szűnt meg. Az alperes terhére esik az, hogy a "E" Zrt. igazgatósága a részvényt cseréhez nem járult hozzá, mert az alperesnek lehetősége lett volna ezt a döntést befolyásolni. Másodlagosan a szerződés megszűnés okaként arra hivatkozott, hogy 2011. február 14. és március 8. között az alperes a felperestől nem rendelt árut. Így a szerződés jogellenes megszüntetéséből őt kár érte, amely a kapacitásnak a "F" Zrt. várható forgalmához mérten történő biztosításából (ingatlan, épület, raktár, géppark, informatika, fuvarszköz, élő munkaerő); üzemeltetési költségekből

(melynek fedezete a forgalomhoz kapcsolódó nagykereskedelmi árrés, valamint a forgalomhoz kapcsolódó visszatérítések); valamint a jelentős mértékű beruházás megvalósításának a Város kieső forgalmára jutó részéből tevődik össze.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját és összecszerűségét. Álláspontja szerint a peres felek a szállítási szerződésben sem mennyiséget, sem kizárólagosságot nem kötöttek ki, így az alperes nem volt köteles az árut a felperestől beszerezni. A felek közti szállítási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése érdekében megállapodtak ugyan annak a feltételeiben, de a megállapodás feltételül szabott részvénycseréhez a "E" Zrt. igazgatósága nem járult hozzá, ez pedig az ő terhére nem róható. Ezért a peres felek közötti szállítási szerződés sem szűnt meg közös megegyezéssel. Az alperes a szerződésben foglaltaknak eleget téve 2011. március 8-án megrendelést adott le, amit a felperes nem teljesített. A szerződés megszüntetésre irányuló végleges megállapodást a peres felek nem írták alá, így nem volt olyan érvényes „közös megegyezés”, amit az alperes megszegett volna. A szállítási szerződést a felperes szegte meg akkor, amikor a leadott megrendelését nem teljesítette. A szerződést az alperes a per során, 2011. szeptember 9-én mondta fel a felpereshez intézett írásbeli nyilatkozattal az év végére, aminek a jogszerűségét a felperes maga sem vitatta.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 1.270.000.-Ft perköltséget. Határozatának indokolása szerint a felperesnek a perben azt kellett volna bizonyítania, hogy az alperes szerződést szegett, és ezzel okozati összefüggésben őt kár érte. Megállapította, hogy az alperes valóban kezdeményezte a szállítási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését. A felek megállapodtak abban, hogy a szállítási szerződést milyen feltételek teljesülése esetén szüntetik meg. A feltételként meghatározott részvénycseréhez azonban a "E" Zrt. igazgatósága nem járult hozzá. A felperes az állításával szemben az elsőfokú bíróság kifejezett felhívása ellenére sem tudta azt bizonyítani, hogy az alperes lenne a felelős azért, mert a "E" Zrt. igazgatósága a részvénycseréhez nem járult hozzá. Mivel a felek között a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése tárgyában végleges megállapodásra azonban nem került sor, így az alperes a még meg sem kötött megállapodást nem szeghette meg. Az alperes valóban nem rendelt árut 2011. február 14-ét követően, de a 2011. február 23-i levelében egyértelműen kinyilvánította, hogy közös megegyezés hiányában a felek közötti szállítási szerződés nem szűnt meg. Az a tény, hogy az alperes 2011. március 8-i megrendelése nem a korábbi formában történt, a megrendelés teljesítésének felperes általi megtagadására nem adott alapot. A felperes - az egyéb feltételek fennállása esetén - a 2011. február 14. és március 8. közötti időszakra - mikor is az alperes nem rendelt tőle árut - legfeljebb kárigényt érvényesíthetett volna, de semmiképpen nem tagadhatta volna meg a 2011. március 8-i megrendelés teljesítését. Így az a tény, hogy a szállítási szerződésben foglaltak ellenére az alperes a felperestől nem rendel árut, önmagában a szállítási szerződés megszűnését még nem eredményezi.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben tartalmilag annak megváltoztatásával, közbenső ítélettel kérte megállapítani a keresete jogalapját illetően az alperes kártérítési felelősségét, és a kártérítés összegére nézve az elsőfokú bíróságnak a per

újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felek között létrejött, a szerződést közös megegyezéssel megszüntető megállapodást az alperes azzal szegte meg, hogy az annak részét képező részvéncsere megállapodás kapcsán a "E" hozzájárulását nem tudta beszerezni, s ebből eredően őt a keresetlevelében érvényesített kár érte. Másodlagosan azt állította, hogy a perbeli szerződés annak folytán szűnt meg, hogy az alperes 2011. február 14. és március 8. napja között nem rendelt tőle árut. Azzal, hogy az alperes a 2011. február 13-i levelében azt közölte, hogy a február 14-e utáni megrendeléseit tárgytalanok, „az alperes a szerződést már 2011. február 15-ével megszüntette”. Ezt követően a felperes 2011. február 15-től átszervezte a „túráit”, megkezdte a létszámcsoökkentést és bezárta az alperes kiszolgálását biztosító raktárát. Érthetetlennek tartotta, hogy az alperes a részvéncsere meghíúsulására vonatkozó igazgatósági döntést miért csak 2011. február 23-án közölte, holott azt a "E" Zrt. Igazgatósága 2011. február 9-én tárgyalta. A felperes 2011. március 8-i levele szerint nyitott volt arra, hogy az alperest a beszerzési rendszerbe visszafogadja, de ennek érdekében érdemi lépést az alperes nem tett. Így az alperes a felek közötti szerződéses kapcsolatot jogellenesen szüntette meg azzal, hogy „rendszeren belül” egy másik régiótól való beszerzésre állt át. Mivel az elsőfokú bíróság csak a jogalap tekintetében folytatott le bizonyítást, az ítélet csak ebben a körben bírálható felül, az összecszerűség megállapításához további bizonyítási eljárás szükséges.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Fenntartotta, hogy a felek közötti szállítási szerződés nem szűnt meg, azt egyik fél sem mondta fel, annak a megszüntetésére irányuló közös megállapodás pedig nem jött létre. A felek kölcsönösen készültek ugyan a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére, de erre nem került sor. Az alperes 2011. február 15-től csak átmenetileg nem rendelt árut a tárgyalások végéig, majd az ezt követően megtett megrendelését a felperes utasította vissza, ekként véglegesen elzárkózott a szerződés teljesítésétől. Mindezekből megállapíthatóan a szállítási szerződést nem az alperes, hanem a felperes szegte meg.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az általa lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206.§-a szerint helyesen, okszerűen, összességükben értékelve a perben releváns tényeket helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetései is helytállóak. Az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokolásával is teljes egészében egyetértett, azokat részletesen megismételni nem kívánja, azokra csupán hivatkozik. (Pp.254.§. (3) bekezdése).

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

A felperes a perben a Ptk.379.§-a szerint a szállítási (keret)szerződés jogellenes megszüntetésére alapított kárigényt kívánt érvényesíteni az alperessel szemben. Elsődlegesen arra hivatkozott, a felek között létrejött szállítási szerződést közös

megegyezéssel megszüntető megállapodást az alperes megszegte, míg másodlagosan arra, hogy a szállítási szerződés azon okból szűnt meg, mert az alperes 2011. február 14-e és március 8-a között nem rendelt árut a felperestől.

A Ptk. meghatározza a szerződés megszűnésének lehetséges eseteit, ennek körében a Ptk. 319-321. §-ai a szerződés megszűnésének azokat az eseteit, amikor a szerződés nem a felek teljesítése folytán szűnik meg.

A Ptk. 319.§-ban szabályozott a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére, vagy felbontására is irányadóak a kötelmi jognak a Ptk. 205.§ (1-2) bekezdése, a Ptk. 207.§ (1) bekezdése és a Ptk. 211-214§-ai szerinti szabályai. Így a szerződést megszüntető megállapodás is csak a felek - vagy a felek bármelyike által lényegesnek minősített kérdésekre vonatkozó - akaratának a kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jöhet létre. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy 2011. január 13-án az alperes a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére tett ajánlatot, amire a felperes új ajánlatot tett, a felek szándéka viszont egyaránt a szállítási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésre irányult, de más-más - általuk lényegesnek minősített - feltételek mellett. E tárgyalásos folyamat lezárásaként a peres felek a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésében, annak minden lényeges tartalmi elemében megállapodtak. E megállapodásuknak a részévé tették - a felperesi ajánlatnak megfelelően - a részvénycsomag átruházás „lehetőségét” is, mint Ptk. 228. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztő feltételt. A felperes 2011. január 31-i - hasonló tárgyú - levelére írt 2011. február 1-i alperesi válaszlevél is egyértelműsítette, hogy a felek közötti megállapodás feltétele a részvénycsere, az ehhez szükséges testületi döntésekkel együtt. A **részvénycsomag átruházásának megvalósulásához mint feltételhez** jogtechnikailag a "E" Zrt. igazgatósági hozzájárulására volt szükség, azonban a peres felek megállapodásának létrejöttéhez nem volt szükség e harmadik személy beleegyezésére (Ptk. 215. §), hanem **önmagának a részvénycsomag átruházásának megtörténte volt a feltétel**. Ezáltal a részvénycsomag átruházásának megtörténtétől, mint bizonytalan jövőbeli eseménytől - e feltétel bekövetkeztétől vagy megghiúsulásától - függő jogi helyzetet hoztak létre, vagyis a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére irányuló megállapodás elválaszthatatlan része volt a részvények átruházása. Mivel utóbb e bizonytalan jövőbeli esemény nem következett be, a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére irányuló megállapodás hatálya sem állt be a Ptk. 228.§ (1) bekezdésének megfelelően. Ilyen körülmények között pedig helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem került sor a szállítási keretszerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére, így ezt a „megállapodást” az alperes nem is szeghette meg. Tévesen és alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy a felek közötti szerződés 2011. február 15. napjával megszűnt, mert „az alperes a közös megegyezéssel történő megszüntetésre irányuló megállapodást megszegte”.

A felek közötti megállapodásnak nem képezte részét a harmadik személy hozzájárulásának megszerzése, annak beszerzéséért az alperes a szerződésben nem vállalt felelősséget. Azt pedig az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem tudta azt bizonyítani, hogy az alperes lenne a felelős azért, mert a "E" Zrt. igazgatósága a részvénycseréhez nem járult hozzá, így a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tehető felelőssé a felfüggesztő feltétel bekövetkezésének megghiúsulása miatt.

Másodlagosan a felperes a szerződés megszűnése okaként azt jelölte meg, hogy az alperes 2011. február 14. és március 8. napja között nem rendelt árut. A Ptk. kötelmi jogi szabályai alapján egy szerződés csak a törvényben meghatározott módon szűnhet meg (teljesítéssel, elállással, felmondással stb.), a szerződésből eredő kötelezettség nem teljesítése a szerződés megszűnését önmagában nem eredményezi. A konkrét esetben - ahogy az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott - csupán annak a ténye, hogy az alperes nem rendelt árut 3 hétig, önmagában a szállítási szerződés megszűnését még nem eredményezi.

A felperes kártérítési igényét másodlagosan az árurendelés elmaradása miatt jogellenesen megszünt szerződésre alapította. Arra alapítottnak viszont nem terjesztett elő sem tényállást, sem kárigényt (Pp. 121. § (1) bekezdés), hogy az alperes 2011. február 14. és március 8. napja között nem rendelt tőle árut, s ebből eredően őt kár érte. Rámutat ugyanakkor az ítélet arra, hogy amennyiben a felperes az utóbbi miatti szerződésszegésre alapítva terjesztett volna elő kártérítési igényt, a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 318. § (1) bekezdése alapján ez sem lett volna alapos. A kártérítés megállapításának általános feltételei ugyanis a jelen esetben nem állapíthatók meg. Sem a szállítási keretszerződés, sem a ... szerződés nem határozza meg, hogy az alperesnek mikor, milyen időszakban, milyen mennyiséget kell rendelnie. A felperes által előadottak szerint is csupán a következő évi árumegrendelés volumen előirányzatára voltak kötelesek az **"B"**-ek, amely azonban az adott éven belül változhatott az egyedi megrendelések függvényében. Ezért önmagában a három hétig tartó alperesi megrendelés kimaradásból önmagában ítéleti bizonyossággal nem vonható következtetés tényleges kár bekövetkezésére.

A felek közötti szállítási szerződés tehát sem közös megegyezéssel, sem az árurendelésnek a 2011. február 14. és március 8. napja közötti elmaradása miatt nem szűnt meg, így az erre alapított kártérítési igény törvényes feltételei hiányában az alperes marasztalására sem kerülhetett sor.

Az ítélet arra utal, hogy a felperes a kártérítés általános feltételeinek (jogellenes és felróható magatartás, kár bekövetkezése, a kettő közötti okozati összefüggés) a fennállását nem bizonyította, a közbenső ítélet meghozatalának a Pp. 213. § (3) bekezdésében írott feltételei nem álltak fenn.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is pervesztes felperes a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint az alperes perkölségét. Az alperes jogi képviselőjének munkadíját az ítélet arra a Pp. 79. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (3), (5) és (6) bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével és a pertárgyérték alapulvételével bruttó 635.000.- forintban állapította meg, amelynek viselésére felperes köteles.

Győr, 2012. október 10. napján

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: